1874. VI. évfolyam. — 176. szám. — Kedd, szeptember 8.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Veczey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Önállóság s függetlenség.

*** Sok ember előtt visszariasztó lehet — politikai tekintetben — ama szó: „függetlenség." Visszariasztó, mert a debreczeni ref. nagy templomban mondatott ki negyedszázad előtt ama szó a nemzet örömujjongásai között.

Ma már változtak az idők. Nem oly értelemben veszszük ama szót, mint vettük egykor; teszszük pedig ezt azon egyszerü oknál fogva, mert kevésbé vagyunk őszinték, a mint voltak az akkor élők, de igenis, akarunk lenni — nagyobb „politikusak."

Ez nekünk a bajunk.

Politikából cselekszünk mindent, s elhallgatjuk a lélek meggyőződését, mert nem a közérdek, hanem az önzés vezérel bennünket.

S mind e fel-tt legnagyobb hibánk az, hogy szinlelt tetteinket épen mi hirdetjük a legjobbaknak, s átkot szórunk azokra, a kik melléktekintetekre nem ügyelve, őszintén nyilatkoznak a közügyek felől.

Száljunk magunkba egy perczre.— Van-e az embernek nagyobb kincse, mintha önállóságát s függetlenségét meg tudta őrizni?

Ha tehát becsüljük az egyes emberben az önállóságot: vajon nem azt követeli e egyéni becsületünk, hogy tőlünk kitelhetőleg törekedjünk a nemzet önállóságát is elérni?

Egyes ember soha sem lehet addig boldog, a mig az a társaság, melyhez tartozik, boldoggá nem lesz.

Áll ez a nemzettestre is.

De, hogy nemzetünk boldogságát, melynek első feltétele az önállóság, elérhessük, első sorban magunkat kell önállóvá tenni, s önállóságunk az első lépés a közös boldogságra.

Tekintsük meg nemzetünket.

Nem csupán frázis az, midőn elkeseredésről beszélünk. A tényeket vegyük ugy, a mint azok vannak.

Vajon van-e valami intézményünk, a mely iránt önzetlenül tudnánk lelkesedni? — Hisz a mi jót birunk, az is csak azért van, hogy az osztrák a külszin czége alatt kiszipolyozzon bennünket.

Becsületes magyar embernek lehet-e más, elsőbb kötelessége, minthogy e függőséget, e jármot lerázza nyakáról?

Erre int bennünket Kossuth Lajos Magyarországra irott leveleiben.

Kossuthnak szemére hányják, hogy nem ismeri a hazai viszonyokat, azért sürgeti folyvást az önállóságra jutást.

Nagyon könnyü ez itéletet kimondani, de vajon jó lelkiismerettel elmondhatjuk-e ezt? — Vizsgáljuk meg a helyzetet, s azt találjuk, hogy Kossuth sokkal jobban ismeri népünket, mint mi.

Aztán meg ne áltassuk magunkat. Gondoljuk fel azt a temérdek adósságot, mely bennünket terhel. Nem mi költöttük azt el. De oly „jók" valánk, hogy elfogadók. Honnan fizetjük? — erre ma senki sem tud megfelelni.

Mindez önállótlanságunk, függőségünk kifolyása.

Kénytelenek vagyunk-e mi türni e helyzetet?

Hiszen **a z a n é p, m e l y n e m a k a r ö n á l l ó v á l e n n i, n e m é r d e m e s a z é l e t r e.**

Ezért kell nekünk, ha élni akarunk, félrevetni minden melléktekintetet, s lelkünkből müködni azon, hogy a nemzet önálló, független legyen.

Legelső szükség pedig erre a t ö m ö r ü l é s.

Egyesüljenek azok, a kik ezt óhajtják. Elég e főeszmében egyetértenünk.

Tenni kell ez ügyben mindnyájunknak.

Mert nem azok teszik tönkre a hazát, a kik ellene müködnek, hanem azok. a kik tétlenül, közönyösen nézik, hogy minden oldalról emésztenek bennünket.

Tettekkel mutassuk meg, hogy jó hazafiak vagyunk.

— **Királyunk** Tatáról Bécsbe egyedül a közös hadügyminiszter s a katonai kisérettel utazott s szept. 5-én este érkezett haza.

— **Gróf Andrássy** az osztrák székvárosban időző tisztekkel utazik a csehországi hadgyakorlatok megtekintésére s Brandeisban fog ő felségéhez csatlakozni.

— **Az ágyukérdéshez.** A „N. Fr. Pr." azt mondja, hogy a hadügyminisztérium azon van, hogy az aczélágyuk i t t h o n készittessenek, s egy osztrák iparosnak megbizást adott, hogy f. év végéig készitsen próbául három ily ágyut. Ha beválnak: a h a z a i ipar fog ezzel megbizatni. Igen, a hazai ipar, csakhogy — a közösügyér hazájának ipara, s nem a magyarországi.

— **Két halálitélet.** A kecskeméti fenyitő törvényszék előtt mult hó 29-én tárgyaltatott két rablógyilkossággal és tolvajlással vádolt egyén: Murányi István és Németh János bünügye. Feltünő volt a nyugodtság, melylyel az őket terhelő bünténytrészletesen elmondták: épugy megrendülés nélkül fogadták az ellenük kimondott halálos itéletet, söt abban meg is nyugodtak. Az itélet azonban, mint főbenjáró eset, hivatalból is felebbeztetik.

— **A magyar büntető törvénykönyvről** a „Neue Freie Presse" budapesti levelezője a következő hireket közli: A parliamentben a miniszterek ismételten kilátásba helyezték egy büntető törvényjavaslat nemsokára leendő előterjesztését, és Pauler miniszter csak nehány nap előtt ment fel Bécsbe, hogy e törvényhozási tényre megnyerje a király jóvahagyását. A Csemegi államtitkár által kidolgozott javaslat, ugy látszik, pontos és beható átvizsgálás tárgyát képezte, mert nem titok, hogy az huzamos idő előtt egy izben már a király elé volt terjesztve. E lassu fejlődés okai nem annyira a javaslat kényes anyagával, mint inkább a monarkhiában irányadóvá lett elvekkel függnek össze. A dualizmus szigoru következményeivel itt először nyer kifejezést a polgárok magánjogi viszonylata, és a törvényhozás egyik tényezőjére, a mely mind a két területtel egyenlően szoros összefüggésben áll, nem könnyü feladat vár. A magyar büntető törvénykönyv, a mely a legközelebbi ülésszak kezdetén tárgyalandó lesz, a büntetőjog határozataiban, a mennyiben a Lajtán tuli országokra vonatkoznak, dualisztikus elvből indulnak ki, a mely szerint amaz országok minden más, mint a közös alkotmány által megállapitott viszonyban Magyarországgal szemben külföldnek tekintendők. Igy például az osztrák tartományok ellen intézett támadás ugyanazon törvényes szigorral büntettetik, mintha Magyarország ellen irányozva lett volna, minthogy a magyar polgár a pragmatika szánkció és az 1867. évi 12. törvényczikk értelmében az egész monarkhia területi épségét köteles megvédni. Ugyanez okból a háboru idején a saját ország hátrányára lett szolgálat egyenlő módon büntettetik meg, akár Magyarországon, akár Cseherszágon vagy Galicziában követtetett el a büntett. A megbüntetendő cselekvények itt megjelölt körébe nem esik azonban egy magyar polgár által esetleg az osztrák alkotmány vagy osztrák hatóságok ellen elkövetett támadás. Mint a levelező értesül, a király hosszabb érett megfontolás után jóváhagyta a javaslatnak a dualistikus elvből folyó következményeit és csupán nehány különös jelentőségü pontnak módositását kivánta. Igy p. o. különös büntető határozatok vétettek fel a javaslat a királyi ház tagjainak m e g s é r t é s é r e n é z v e, noha a javaslat eredeti szövege a szabadelvü elvből indult ki, mely szerint a sérthetlenség előjoga kizárólag az uralkodót illeti meg. Ugy szintén módositást szenvedett a vallási háborgatás büntettéről szóló szakasz is, hat hónapról egy évre emeltetvén a büntetés. Ez eltérés ugyan az eredeti szabadelvü határozattól, azonban mégis haladást képez az osztrák törvénynyel szemben, mely ez esetre három évi fogságot szab. A javaslat, — mihelyt ki lesz nyomva, még az országgyülési szünidők alatt kifog osztatni a parliament tagjai között, hogy a jogügyi bizottság azután azonnal a javaslat tárgyalásához foghasson, a nélkül, hogy a szükséges tanulmányozási időt kelljen igénybe vennie."

Állitsunk siremléket Rónai Gyulának!

A czimben elmondánk mindent, a mit akarunk. Á l l i t s u n k s i r e m l é k e t R ó n a i G y u l á n a k!

Ki volt ő? nem szükséges fejtegetni olvasóink előtt. Hiszen a legjobb ismerős volt ő mindnyájunk előtt széles e hazában!

Müvészete feledhetlen.

Őszintén kell sajnálnunk, hogy — ha már itt kellett hagynia e földi életet, — nem az általa annyira szeretett Debreczen földe fogadhatta őt kebelébe. Jobban esett volna lelkünknek, ha szemeink előtt adják át az örök nyugalomnak.

De a végzet ellen nem tehetünk. A tények előtt meg kell hajlani.

R ó n a i a m i é n k v o l t. Azonban ugy akarta a sors, hogy Nagyváradon maradjanak földi részei. De i t t v a n k ö z t ü n k l á n g s z e l l e m e. Ki ne látná maga előtt az ő sekszpiri alakjait?

Mint ember is, a legjobbak közé tartozott ő. Kazinczynak pedig igaza volt, midőn azt mondá, hogy — tegyük tiszteletessé azt a helyet, a hol egy jó ember fekszik!

Nem akarok én buzditó sorokat irni ez alkalomból, mert hiszen azzal megsérteném a közérzületet, melyben a Rónai iránti tisztelet nem kevesebb, mint e sorok irójában.

Egy barátom magán leveléből ugy értesültem, hogy Nagyváradon a müvész temetése alkalmával már megindittattak az adakozások a közönség körében Rónai siremlékére.

Debreczen közönsége e tekintetben nem maradhat hátra. Miénk volt a müvész. Mi állitsunk neki emléket.

Fogjon kezet Debreczen s Nagyvárad, és tegye kötelességét egyesült erővel.

A „Debreczen" szerkesztősége szives készséggel fogad bármely kegyeletes adományt Rónai Gyula feledhetlen szinmüvészünk siremlékére, s azt nyilvánosan nyugtázza, s annak idején illető helyére juttatja.

A „Debreczen" szerkesztősége az adakozást a jelzett czélra megkezdi 10 fttal.

Debreczen, 1874. szept. 8.

Szatmári Károly.

Gyászünnep Nagyváradon.

— A „Debreczen" eredeti tudósitása. —

N a g y v á r a d, szept. 7.

Tegnap délután tettük sirba kedves halottunkat, a debreczeni szináz büszkeségét, R ó n a i Gyulát.

Oly nagyszerüen fényes, ünnepélyes és népes volt a temetés, a minőt Nagyvárad rég nem látott.

Méltó volt a müvészhez.

Közönséges ember iránt nem is lehet ily átalános a részvét.

Öt-hatezer ember volt jelen.

A háznál egy kanonok tartotta az egyházi szertartást. A müvész drága porait rejtő érczkoporsó a legszebb virágokkal volt elhalmozva. Koszorut küldtek rá: P r i e l l e Kornélia, a k o l o z s v á r i szintársulat, K i s s Sándor Debreczenből, a d e b r e c z e n i szintársulat, s még ezen kivül Nagyvárad hölgyei tettek oda emlékkoszorut e felirattal: „életedben örömmel adtunk neked koszorut, most szomorodott szivvel teszszük azt koporsódra."

A szintársulat a háznál is, a temetőben is gyászdalt zengett a feledhetlen müvész porai felett.

Nagyszerü volt a menet.

Az utczák s ablakok tömve voltak emberekkel, kiknek száma nem fogyni, de fokonkint szaporodni látszott. A papság, ünnepélyes ornatusában, egész a sirig kisérte a halottat. Igaz, hogy az ünnepnap és felséges idő is kedvezett a gyász cselekvénynek. A gyászkocsi elé a helybeli katb. püspök kölcsönzé lovait és embereit, s a diszes koszorukkal ékitett érczkoporsó nagyszerü megható látványt nyujtott. A sirkertben is sok ezer ember várta e szép gyászos hely uj lakóját, s a kitünő helyen ásott sir előtt Mándoki Béla bucsuzott el meleg szavakkal a boldogulttól.

Nem volt ember, a ki ne könnyezett volna e müvész felett.

Meg is érdemelt ő mindenkitől egy könycseppet legalább — a sirban.

Éltében ugy is sok részvétlenséggel találkozott.

Isten vele!

Éljen köztünk soká áldott emlékezete!

Béke porainak!

Még egyszer a „Debreczen" vármegye.

— A „Debreczeni Ellenőr" tegnapi száma j ó n a k l á t t a, a „Debreczen" és „Hajdu megye" felett vitát kezdeni. És lapunknak ide vonatkozó egyik legközelebbi czikkét veszi birálat alá.

Azt mondja, hogy mi Debreczen város törvényhatóságát is fen akarjuk tartani, mégis beleszámoltuk Debreczen lakosságát is azon „százezeret haladó" vármegyei lakosságba, melylyel — a Hajdukerület épségben tartása mellett — az uj „Debreczen-megyét" meg akarjuk alkotni.

Pedig maga czikkiró is idézi czikkünkből azon tételt, melyben az uj megyét megalkotó községek elszámlálásánál a „s a t." — (azaz: és a többi;) kifejezés is ott áll.

Ha tehát nem egész korrekt volt is ama kifejezés, miszerint Debreczen lakossága is beleszámittatott az uj megyébe, — mégis megérthető, hogy mi nem csupán az ott elszámlált községekből véltük megalkotni az uj megyét, hogy ez tekintélyes számu lakossággal birjon.

És most is azon nézetben vagyunk — mit felhivásra ismételnünk kell — hogy a „Debreczen-vármegye" a Hajdukerület beolvasztása nélkül is megalkotható.

Ugyanis, a közel levő, már nagy részben Debreczen mellett nyilatkozott s nem hajdu községeknek, jelesen Sámsom, B.-Ujváros, Nádudvar, Földes, K.-Pércs, Tetétlen, H.-Pályi, Monostor Pályi, Sap, P.-Ladány, Derecske, Konyár, Udvari, Mártonfalva, Sáránd, H.-Bagos és a körülöttök levő puszták lakossága — Debreczen nélkül is — kiteszi a s z á z e z e r l é l e k számát.

Már pedig ennyi lakosság csak képes egy megyét alkotni és azt fentartani is.

Téves a czikkező azon nézete is, hogy mi Szabolcs vagy Biharmegye törvényhatóságát is sértenők azzal, ha nehány községet belőlük elkivánnánk.

Mert hiszen eme megyék továbbra is megtartanák nevöket és székhelyöket.

Mig a tervezett Hajdumegye Debreczenben székelvén, H.-Böszörmény megszünnék székhely lenni, s ez megadná a halálos döfést azon Hajduságnak, mit most a „Debr. Ellenőr" bekebelezni akar!

Kár tehát oly pápai csalhatlanságot tulajdonitani magának, miszerint azt hiszi, hogy csak neki van józan esze s logikája, holott biz az már igen sokszor sántikált.

Egyébiránt legyen meggyőződve, hogy oly tabula rázát, miszerint megyék töröltessenek el és kebeleztessenek be más törvényhatóságok vagy egyes helyi basák kedveért, az országgyülés sem fog csinálni, sőt ugy halljuk, hogy a belügyminiszter maga sem akarja ezt.

Nem is csupán a terület, és nem is csak a lakosság száma dönti el a jó közigazgatás kérdését, hanem a jó kormány ugy az ország élén, mint a törvényhatóságokban.

Hogy lesz-e Hajdumegye Debreczenben székhelylyel; mi nem hiszszük, nekünk D e b r e c z e n v á r m e g y é h e z van reményünk!

A szabolcsi földváron.

Nagy Páltól.

II.

Miért nem nevezte a köznép a róm. kath. vallást m a g y a r v a l l á s n a k, holott az önállóságát, sőt életét biztositá Európa földén? Felelet, mert ez nem volt m a g y a r, hanem l a t i n. A köznép logikája igen egyszerü; nem mesterkélt. A magyar ajku oroszok is azért nevezik magokat oroszoknak, mert litániájok nagy része oroszul van. A „h o s z p o d i p o m i l u j" kéréssel az egyszerü nép istenhez, a furfangosabb rész az orosz czárhoz folyamodik.

Magyar vallást csak a reformáczió teremtett. Egyszerü, nem fanatikus gondolkodásmódunkkal, nemzetiségünk jellemével a protestántizmus, de különösen a kálvinizmus annyira egybeforrott, mint a zsidóéval a mozaizmus s a törökével a mahomedanizmus; ugyhogy, eltekintve azon pozitiv tényektől, melyek a tiszántuli nemzeti fejedelmek alatt (minők Bocskai, Bethlen, Rákóczi) a protestántizmus által, a katholikus imperiummal szemben, nemzetiségünk megőrzéséről tanuskodnak, ma már bármely felekezetü magyar a protestántizmusnak s főleg a szabad Svájcz földéről beszivárgott s nemzetiségünk jellemében oly csudaszép összhangzatba olvadt kálvinizmusnak erkölcsi diadalát elismerni kénytelen.

Hogy a lutheranizmus miért t ó t v a l l á s még oly vidékeken is, hol tisztán magyar ajkuak laknak, annak oka ismét abban rejlik, hogy hazánkban az ágostai hitvallást követők nagyobb részben tótok. A reformáczió

A „DEBRECZEN" tárczája.

ANNA TITKAI.

— Svéd regény. —

S c h w a r c z M á r i a Z s ó f i á t ó l.

IV. FEJEZET.

(Folytatás.)

Johanna semmi kifogást sem tudott eljárása ellen tenni. Ez a házi foglalatosság egész folyama alatt oly rendkivül barátságos volt, hogy még Lisbeth munkája sem tett kifogást, akit különben az előtt minden lépten-nyomon szólongatott.

Az elmult években ezen időszak alatt a legnagyobb perpatvar volt, az idén pedig minden csendesen és barátságosan ment véghez.

Lisbeth ellen nem tétetett kifogás, de dicséretet se kapott; ellenben Anna ez utóbbiban bőven részesült.

A vidám ifju leányka gyakran elnevette magát, megcsóválta göndör fejecskéjét, és susogva mondá testvérének:

— Lám, lám! ugyan ki hinné, hogy egy csésze kávé kiborltása mily csudát képes eredményezni.

Az őszi nagysütésnek vége volt. A sütő szobában Lisbeth épen a már kész czipók és kétszersültek elrakásával foglalkozott, midőn a szobaajtó kinyilt és Éliás fejét bedugva kérdezé:

— Szabad-e bemenni?

Lisbeth elpirult, de fejbólintásával a bemehetésre engedélyt adott.

Az ifju azonnal belépett.

Visszatérte óta ez volt az első alkalom, hogy Lisbeth és ő, magukban lehettek.

— Mégis átkozott dolog, hogy nekem folyvást nagybátyánkkal kell lennem, hanem hát tudod-e, kedves Lisbeth, hogy ez a kis fejér fejkötő, és ez a nagy fejér kötény neked kimondhatlanul jól áll, hidd nekem, hogy soha sem voltál ily szép, még a báli öltözetedben sem.

A süteményekkel megrakott nagy asztalnál állott Lisbeth, és Éliás mellé állt.

— Ezt jöttél nekem mondani? — kérdezé Lisbeth, és kissé zavarodva nézett reá.

— Nem épen azt, hanem midőn téged ezen házias öltözékben megláttalak, a legszebb norvégiai leány iránti legutósó szerelmem jutott eszembe, — válaszolá Éliás, miközben a kávéhoz készitett kalácsból egész marokkal fölvett, és ugyancsak eszegette.

— Ah, ugy! hát Norvégiában szerelmes is voltál? — szólalt meg Lisbeth oly hangejtéssel, mely eléggé kifejezé, mennyire nincs tetszésére az, amit hallott.

— Igenis, és pedig mennyire! Nem képzeled, kedves Lisbeth, hogy mennyire sajnálom annak kényszerült abbahagyását, de mindezt majd akkor beszélem el neked, ha egyszer minden dologgal rendbe jövünk. Szerelmes kalandjaimról akkor majd értesitlek, — most ismét kimarkolt egy rakás kávéhoz való kalácsot.

— Az már még sem megy, kedves Éliás, hogy te a mi kalácsunkat megedd, — kiáltá reá türelmetlenül Lisbeth. — Alig egy pár pillanat alatt magad már többet elfogyasztottál, mint egy kávéestélyen tizenkét nő.

— Hogyan, kedves Lisbeth, hát fösvénynyé lettél? nem engeded, hogy azt, amit te készitettél, megkóstoljam? — és harmadszor is fölmarkolt egy rakás kalácsot.

— Azt hiszed, hogy ez csak kóstolás? én pedig azt hiszem, hogy ez nem is evés, hanem inkább falás. — E közben sietett a veszélyezett kávéskalácsszeleteket annak tartályába rakni, és folytatólag mondá: — ha az a szándékod, hogy a mi süteményünkből jól lakjál, akkor inkább ama másikból egyél; ha az ember éhes, azzal hamarabb jóllakhatik.

Éliás hangosan fölkaczagott.

— Nekem te semmit sem akarsz adni. Mikor beléd szerelmes valék, sem szivedet, sem kezedet meg nem nyerhetém, és most, midőn kegyetlenséged miatti bánatomban elutazván, elég szerencsés valék egy norvégiai leánykába szeretni, ezért boszankodol. Mi több, ime, mikor a sok heti unalmas munka után nehány darab kalácscsal magamat meg akarom vigasztalni, — oly szivtelen vagy, hogy azt is megtagadod tőlem, Csak valld meg, Lisbeth, hogy te nem vagy jóindulattal irányomban.

— Lehetséges! azonban kegyetlenségem miatt te ugyan nem sokat buslakodtál.

— Talán bizony azt óhajtanád, hogy annak is oly következése legyen, mint a te kosaradnak?

— Hogy magadat meghütad, — szólt közbe Lisbeth — azt hiszem, hogy ez nem fog oly könnyen megtörténni, minthogy Norvégiában nagyon is fölmelegitetted magad.

— En is azt hiszem, — válaszolá nevetve Éliás, — és most bizalmasan annyit megmondok, hogy az, kibe szerelmes lettem, Annához hasonlit.

— Testvéremre nézve valóban hizelgő körülmény, — válaszolá Lisbeth, oly hangejtéssel, mintha az egész dologgal mit se gondolna. — Ugy látszik, neked azon szerencsés tulajdonod van, hogy szeress, és felejts, hogy ismét szerethess.

— Legyen hála istennek, hogy ugy van, máskép nagyon is szomoru volna állapotom. Képzeld csak, kérlek, ha nekem a legkérlelhetlenebb nők legkérlelhetlenebbjéért kellett volna egész életemen keresztül sohajtoznom. Ámde, miként látod, az én természetemben bizonyos magasztosság van, azért lettem Matheába szerelmes, mivel ő testvéredhez hasonlit. „E g y e t a z e g é s z b e n, é s a z e g é s z e t e g y b e n," ezt irá egy dán irónő, és ezen mondat nagyon is reám illik, Mathea olyan, mint Anna, de Anna nem Mathea, mivel akkor Annát is szeretném és e már nagyon is nagy szerelem lenne. És most még egyszer veszek a te kitünő süteményedből.

Mig az elmarkolt süteményt gyorsan megette, szünet állott be.

— Hát a nagynéne hogy bánt veletek, mióta hivatalos kötelességem teljesitése kedves körötöktől távol lenni kényszeritett? kérdezé Éliás.

— Annyira jól, hogy nem emlékszem, mióta ösmerem, ilyen bánásmódjára.

— Ez igen szép, és ezen nagyon örvendek, valóban megérdemli, hogy ezért még ma este megdicsérjem és megjutalmazzam. Mihelyt a teremben össze fogunk gyülni, rendkivüli örömöt fogok neki szerezni.

— És ugyan mi lesz az?

— A Norvégiában történt szerelmi kalandomat fogom elbeszélni, meglásd, mennyire kedélyes lesz, hiszed-e Lisbeth?

— A szerelmi kalandoknak nem vagyok ugyan barátja, azonban a tiedet udvariasságból mindenesetre meghallgatom.

— Nagyon le vagyok kötelezve, — mondá nevetve Élás, — kedves Lisbeth, te a szerelmet csak oly csaléteknek tartod, mely által mi szegény szerelmes bangók tőrbe csalatunk, azonban gondold meg, hogy az a kis pajkos „Ámor" rajtad is könnyen megbosszulhatja magát, kivált ha oly férfiuba találsz beleszeretni, aki szivét már másnak ajándékozá.

Lisbeth önhitten nevetett, miközben Éliást szemlélgeté, e pedig azt gondolá, hogy jobb volna, ha Lisbeth nem lenne annyira elbizakodott. Ugyanazon perczben átkarolta a szép leány derekát, és körül tánczolá vele a szobát.

— Az istenért! ha ezt Johanna néni meglátná, — kiáltá a hirtelen belépett Anna. Oh, rögtön vége lenne mostani jó kedvének. Azért tanácslom, hogy azonnal távozzál, mert ha a néni téged itt talál, Lisbethre nagyon meg fog haragudni.

(Folyt. következik.)

elején a lutheranizmus kezdett magyar vallássá fejlődni s főuraink nagy részben Luther nézetét vallották. Debreczen teljesen lutheránus volt Dévai lelkészsége alatt, majd Méliusz reformálta a helv. hitvallás szerint. Mindkét reformátornak, a magyar Luthernek és magyar Kálvinnak sirja Debreczenben, hihetőleg czeglédutcza végén a reformátorok dombjában van.

Nem helyesen fogja fel a dolgot, ki a mai nap szőnyegen forgó panszlávizmust a lutheránizmussal összetéveszti; a panszlávizmus nem lutheránus, hanem orosz igazgatás alatt álló szláv nemzetiségi törekvés. — Igaz, hogy az alföld délibábos rónáin még folyvást vannak evangélikus tót városok, melyek nem annyira vallásuknál, mint nyelvüknél fogva folyvást ki vannak téve a lehetőségnek, hogy rajongó izgatók kertészsége alatt a panszlávizmus mérges dudvájának talajul szolgáljanak. A n y o m o r o k s z á z a d á b a n, a 17-ik században, háboru, éhség és dőghalál miatt néptelenebbé lett magyar helységekbe, mint Csaba, M.-Berény, Endrőd, Szarvas, Komlós helységekbe tótok telepedtek le, a 18-ik század elején (1722.) Békésmegye akkori földesura Harukkern János György, valamint az ő nemzetségének kihalásával leányági örökösei (Károlyi, Wenkheim, Stockhammer) semmit sem gondoltak a magyarositással, nem is igen állott érdekükben. Nyiregyházát, mely egykor a legtisztább magyar ajku helység volt, — az 1754-ik év elején gr. Károlyi Ferencz népesitette be Szarvasról és Csabáról tót ajku lakosokkal. — Mikor fognak ezek tisztán magyarul beszélni? Ma már semmi sem „o d i k, e d i k" hanem „t a t i k, t e t i k." Szarvas, Csaba, Nyiregyháza sem m a g y a r o s o d i k, hogyha nem m a g y a r i t t a t i k. — A magyarositás az iskolák és templomok által eszközöltethetik. — Ha az iskolák, az istenitisztelet, szertartások, átalában a liturgia nyelve magyar lenne, emlitett helyiségben pár évtized mulva nem hallanának tót szót. Rakamaz község sváb lakosaival igy tett nehány évtizeddel ezelőtt Dvorszki nevü pap s ma már ott a 70 évesen alól senki sem tud svábul. — Nem egyéni nézet, százados tapasztalás, hogy a köznépet egyedül az egyház terén lehet gyökeresen reformálni. — Nyiregyházán havonként kétszer s nagy ünnepek alkalmával a második nap reggel, Szarvason vasárnaponkint 10—12-ig áll nyitva a templom magyar hivők számára. Hétköznap emlitett községekben lutheránus templomban egyetlenegyszer sem tartatik magyar könyörgés. Szarvason a M.-Berényből áttett gimnázium hatalmas szervezője, a magyar szellemnek, derék tanára az örökös igazgatóvá választott Tatai István vezetése alatt. Azonban két, határozottan panszláv szellemü tanára is van, kiknél nem derekabbak (!) a n a g y - r ö c z e i tanárok sem. Nyiregyházán az Andaházi-Szilágyi alapitványából évenkint közel 200 forint forditattik magyar nevelési czélokra. A fiskolák meglehetős lábon állanak a tót városokban; azonban a leányok iskolájára is nagy gond volna forditandó, mert a kicsinyek nyelvöket az anyáktól sajátitják el. Tapasztalás szerint a férfiak jobban beszélnek magyarul, mint a nők, mert többet forgolódnak társadalmakban, de meglátszik ezeken is, hogy nyelvük tanult, nem pedig anyanyelv, nem az anyatejjel szopták. — Az eskütételnek magyar nyelven kellene végbemennie; pedig ez ellenkezőleg történik. Végre minden monumentális feliratnak, minők a templom, harang, sirfeliratok, magyar nyelvünek kellene lenni. Mily disztelen például, Szarvason a templom és gimnázium közelében haranglábra állitott nagy harangnak felirata, mit kiváncsian olvas minden ember: „zsivich volám; mrtvich oplakávám." Miért nem lehetett már ezen ujabb időben öntött harangra hasonértelmü és sokkal zengzetesebb magyar feliratot vésetni: „az élőket hivogatom, a holtakat elsiratom." Hát az a harang csak a tótokat hivogatja Magyarországon?:

Sok megjegyezni valóm volna még e tárgyban, de a latin közmondás szerint: „Sapienti sat." Ma már nem egyszerü földvárban, de palotákban döntenek országos dolgok felett. Földvár, Rákosmező, Dunajege többé nem koronáz. Vajha annyi állambölcsességet fejtenének ki nagyjaink a fényes gyüléskezési termeikben, mint őseink egykor a szabad ég alatt! — Vajon hová dőlne most el a dolog, ha a folyvást erősbülő Poroszország e kérdést intézné hozzánk; válaszszatok: protestánsok akartok-e lenni, vagy katholikusok!?... Pedig e kérdés nem sokára felmerülhet.

Ausztria.

— Császár ő felsége tegnap Prágába váratott, az utczák ünnepélyesen földiszitvék. A prágai városi hatóság feliratát a mai általános kihallgatás alkalmával fogja a városi küldöttség átnyujtani. Igen sok cseh képviselő van a városban; és köztük bizalmas értekezések folynak, melyekről azonban nem tudhatni, ha az uralkodó látogatásával vagy a küszöbön álló országgyülés megnyitásával vannak-e összeköttetésben.

Pilsenben a pályaudvar ünnepélyesen föl van diszitve, a királyt marsall ebédre várják; jelen vannak a német és cseh tornaegyletek, 1500 bányász, és a piseki diszszázad.

Meiningben e hó 4-én 250 lakház és melléképület porrá égett. 3000 ember födél és kenyér nélkül maradt.

Külföld.

— **Németország.** Az ó-katholikusok gyülése tegnapelőtt Freiburgban megnyittatott. Elnöknek választatott Schulze titkostácsos. dr. Petri (Wiesbadenből) és Huber tanár (Münchenből) alelnököknek választattak. A megérkezett követek száma 130. Ezek közt vannak Németország, Ausztria, Schweitz, Északamerika, Angol, Olasz- és Francziaországból. A gyülés határozata szerint a templomok vagyonai egy része követeltetik, továbbá a templomok közösöknek nyilvánittatnak; a létező alapitványokat pedig lélekszám szerint felosztatni kivánják.

— **Francziaország.** A Párisban időző orosz nagyherczeg Konstantin, az oroszországi követ kiséretében meglátogatá Thierst, és vele egy fél óráig beszélgetett.

— **Spanyolország.** A karlisták háromszor támadták meg Castro-de-Urdiales-t, azonban mind a háromszor erősen visszaverettek.

Primo de Rivera tábornok hir szerint főkapitánynak neveztetett ki. Azt beszélik, hogy a karlisták a német ágyusnaszádra puskából rálöttek volna, a naszádról pedig azonnal ágyuból adtak választ.

— **Törökország.** Az oroszországi török követ Ignatieff tábornok, a czár fogadására Livadiába megy. A szultán ugyanoda küldi külügyérét, hogy a czárnak egy magánlevelet kézbesitsen.

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik holnap rendkivülileg. A tárgyakat már közöltük. Most csak ismételve felhivjuk rá a bizottsági tagok figyelmét.

* **Szintársulatunk** e hó 26-án kezdi meg városunkban előadásait; a tagok ugyan még e hó 24-én haza fognak jönni. Hozza isten a várva várt kedves vendégeket!

* **A megyerendezés** tárgyában ma délután értekezlet tartatott a városháza nagy termében; az eredményről holnap tudósitjuk olvasóinkat.

* **Bogyó** nemsokára haza fog jönni. A mint értesülünk, még Nagyváradon is fel fog lépni a közönség iránti tiszteletből. Nem kételkedhetünk, hogy diadala fényes leend, s a nagyváradi müpártoló közönség nem lesz iránta közönyös.

* **Őszinte részvéttel** vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalommal tudatjuk szeretett fiamnak, illetőleg testvérünknek E c s e d i C s a p ó G e i z á n a k a debreczeni ref. főiskola VI. gimnáziuma egyik kitünő növendékének, e folyó évi szeptember 7-kén d. e. 10 órakor, életének 17-dik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos kimultát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 9-ik napján d. u. 4 órakor fognak nyomtató-utcza 802-dik sz. a. háztól, a ref. nagytemplomban tartandó halotti szertartás után, a czeglédutczai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre a megboldogultnak rokonait, iskolatársait s a t. cz. közönséget tisztelettel meghivjuk. Debreczenben, 1874. szept. 7. Özv. Ecsedi Csapó Györgyné Besnyői Vass Therézia, Ecsedi Csapó Kálmán nejével Govrik Jozefával; Ecsedi Csapó Etelka, Ecsedi Csapó Ferencz. Béke az elhunyt porainak!

* **Horváth Vincze,** szintársulatunk egyik kitünő müvésztagja közelebbről városunkban időzött, s a ma déli vonattal utazott át Nagyváradra.

* **Azon kondásokat,** kik a tegnapi számunkban emlitett tengericsőszt a Macson agyonlötték, tegnap este a kiküldött pandurok elfogták, és behozták; és pedig a 18 éves Szabó Mihályt, a 14 éves Szekeres Andrást, és 15 éves Kiss Gábort, kik előlegesen mindjárt kihallgattatván, a gyilkosság elkövetését tagadták, s vallomásuk oda megy ki, hogy a csősz őket támadta meg megforditott fegyverével, s midőn a puska agyával Szabó Mihályra nehányszor rácsapott, a töltött fegyver elsült, s a felé irányzott csőből kijött apró golyók által okozott sérülés miatt azonnal lerogyott, ők pedig ott hagyták, és a gondaira bizott sertéseket tovább hajtották.

* **Gulyás Lajos,** szuperintendensünk egykori lelkésze, most nagybányai ref. lelkész, tegnapelőtt Avasujvárosra választatott meg rendes lelkészül és pedig egyhangulag. Elfogadja-e ez állomást, odahagyván N.-Bányát, ahol oly átalános tiszteltetésnek örvendett, még nem tudjuk.

* **Rónai temetésén,** a mint értesülünk, Debreczenből is voltak odaát Nagyváradon. Lelkileg mindnyájan ott valánk, s áldást kivánunk a kedves halott poraira!

* **A cs. kir. 51-ik gyalogezrednek** helyben állomásozott 1-ső zászlóalja ma hajnalban indult el a városról gyalog Nagyváradra, honnan az egész ezred az aradi nagy gyakorlatokra indul.

* **Balázs Kálmán** jeles zenetársulata most Kassán van, az ott tartandó lóversenyre hivatott meg. Azon csak örvendhetünk, hogy Debreczenből hivnak más helyre zenészt.

* **A részvénynyomdában** a jövő évre következő naptárak jelennek meg: „Csokonai naptár", „Alföldi képes naptár", „Magyar ember naptára", „Honvéd naptár", „Református naptár", „Kis képes naptár", „Legujabb alföldi naptár", „Igazmondó naptár", „Dongó naptár."

* **Ez is furcsa.** A helyben állomásozó közösügyes hadparancsnokság sehogy sem találja magát itt a nagy magyar városban. Azt gondolja, hogy Császlauban van. Ezért vetemedik arra a vakmerőségre, hogy a városi hatóságnak folyvást németül ir, ha — szüksége van valamire. Pedig az ily tettre a magyarok azt szokták mondani, hogy ha már itt vannak, tanulhatnának egy kis illedelmet.

* **Ismét öngyilkosság** követtetett el tegnap éjjel czeglédutczán a Némethi-féle háznál levő katonai iroda helyiségében, hol P á y e r Béla nevü cs. kir. 39-ik gyalogezredbeli őrmester magát fegyverével agyonlőtte. Ezen szomoru elhatározásra a szép fiatal ember bizonyos nővel folytatott szerelmi viszonyának kiderülése feletti aggodalma birta rá.

* **Maholnap** itt lesz a — szüret. A kertekben, a mint a gazdák beszélik, meglehetős bor lesz az idén; ez kipótolja aztán azt, amit a gyömölcstermésnél vesztettek.

* **Vádló és — vádlott.** Bizonyos izraelita az általa szénahordásra megfogadott szekerését szénalopás miatt bepanaszolta, ugyde mig panaszát előadta, addig meg egy más bizonyos egyén állitott be az illető alkapitány elé, a ki a vádlót több boglyaszénájának elhordatásaért vádolta be, s ekép a vádlóból azonnal vádlott lett, s mint ilyen, mind ő, mind az általa bepanaszolt egyén a kir. ügyészséghez bejelentettek.

* **A „Tisza"** biztositó társaság vezénylő központján olyannyira beállt a munkahiány, hogy a vezérigazgató ur hivatalos órák alatt a legtöbb teendők teljesitésére hivatott s nagy fizetéssel ellátott hivatalnokát is kiküldi, elbocsátott, de még követelésével ki nem elégitett, volt tisztviselője javára városi hivatalba juttatás czéljából korteskedni, ebből lesz aztán a részvénytársulatnak sok haszna. Ehez nem kell kommentár. (Beküldetett.)

* **A kereskedelmi** tanintézetben — hir szerint — október 1-sőjén kezdetnek meg az előadások. — Figyelmeztetjük erre az illetőket.

* **Vargautczán** nagyon jó világ lehet. Az egész város ugy néz ki éjjel, mint ha buskomorságba esett volna, de azért vargautczán vigadnak, legalább — a kocsmákban. A záróra meg nem tartásáért lakolnak is a kocsmárosok.

* **A czeglédutczai** külvároson — amint nekünk illetékes helyről beszélik — vasárnap és kedden a szolgálók titkosan bált rendeznek. Nem akarjuk festeni, mik szoktak ilyenkor történni; csak egyszerüen felhivjuk rá a rendőrség figyelmét.

* **Hetivásárunkra** ma behozott termények ára ismét csökkenést jelez átalánosságban; azonban a vetnivaló szép nagyszemü buzákért rendkivüli árt, 12 ftot is megadtak; természetes, hogy ilyet minél kevesebbet lehetett kapni, az egész piaczon alig 10—12 köblöt, holott legalább is 500—600 köböl volt ma és tegnap buzából piaczunkon. Feltünő aránytalanságot is láttatott ma valamely üzletember, amennyiben tisztabuza név alatt kevés konkolylyal vegyült buzájat 6.40 krval bocsátotta áruba, mig az jó rozst alig adták 7 frtért. — Azonban vevőink nagy része csak napi szükség fedezésére vásárolván, következő árakat eredményeztek: Kiváló tiszta buza 11—12 ft, középszerü 8.60—10 ft, legalsó osztályu 6.40—8.10 kr, kétsz. 7—8 ft, rozs 6.60—7 frt, árpa 5—5.20 kr, zab 3.20—40 kr, tengeri 8.20—9 ft, köles 8—9 frt, zsák kolompér 1.80—2 ft,

* **Az országos vásár** közelebbről következő rendben tartatik meg: szeptember 25—26. pénteken, szombat, juh-vásár, 27. vasárnap, vasárnap, bőr-vásár, október 4. vasárnap, sertés-vásár 5—6. hetfőn, kedden, nagy baromvásár.

Délutáni posta.

— P r á g a, szept. 7. d. u. 2 órakor. A királyt mindenütt nagy lelkesedéssel üdvözlik, a falvak ünnepélyesen fel vannak diszitve, a tanulók s tornaegyletek tagjai még ott is kiállottak a pályaudvar mellett, — hol a vonat nem áll meg. A b u d w e i s i p ü s p ö k, a hohenfürthi és krümaui apát üdvözölték a királyt. A hesseni választó fejedelem királyunkat a horowiczi pályaudvarnál várja. A király a cseh üdvözletekre csehül, a németekre németül válaszol. A király egészsége kitünő. A szász királyt, ki Prágába nem megy, holnaputánra várják az óbunzlaui állomáson.

KÖZGAZDASÁG.

Csatornaügy.

Minél jobban bocsátkozunk be a régi és mostani időjárások vizsgálatába, s teszünk hasonlitást; vagy ha a mostan folyó időjárásnak a régiektől való eltérései okait kutatjuk: mindinkább meggyőződünk arról, hogy Magyarország alföldi éghajlata, légköre, évről évre ritkul, s e miatt, kivált a nyár szakában, a hőség mindig magasabb fokra emelkedik.

E körülményből fejlik a másik baj, melyszerint a föld hamar kiszárad és sem növényzet sem a fák nem nyernek elengendő táplálékot, annál kevésbbé nedvet, melyből pára, gőz fejlődhetnék. — De ha itt-ott kis téreken fejlődik kismérvü pára, az a ritka légben oly magasba száll, s legott hirtelen annyira eloszlik, hogy abból, hovatovább ritkábban kapunk szomjus földünkre esőt.

Már pedig az is bizonyos, hogy hiába van minden munkánk a föld mivelésében, annak trágyázásában, ha azt koronkint eső nem köveriti; mert bizonyos az is, hogy a földből felszállott gőz-elem a légben talált sokféle élenyelemmel vegyülve, ha eső alakban nedvesiti földünket; ez képes leginkább földünket termőerővel behinteni. E nélkül a hajdan dusgazdag termőerővel birt alföldünk végre élet és tápképtelenné válik; s ha az észszel felruházott emberek ennek bekövetkezése ellen semmit sem tesznek; végre alföldünk Szahara élettelen, terméketlen pusztájává válik.

Ha a melegebb éghajlatu Olaszország csatorna és öntözéshálózattal nem volna felszerelve: az ő földjük már régen kiaszottterméketlen kopárfölddé vált volna: igy pedig a földgömbnek egyik legdusabban termő, embert és állatokat tápláló Kanahánfölde.

E példából okulva, nem lehet nekünk a csatornázás s ezzel az öntözés ügyét továbbra odáznunk, — annak megalkotására, megvalósitására müködni — életfentartásunk érdekében — legelső kötelességünk.

Ha nyilt csatornázással alföldünk több irányban átmetszetik, már ezáltal a nyári száraz légmérséket tetemesen javitjuk, mert az a nyári meleg időben a léget gőzével üditi, sőt esőt is gyakrabban varázsol szomju földünkre.

(Vége köv.)

Magyarország legjövedelmezőbb gyümölcsfájáról

E n t z F e r e n c z n e k a „Földmiv. érd."-ben közlött érdekes ismertetéséből a következőket vonjuk ki:

Minden országnak, sőt egyes vidéknek is Pomona rózsaszin kedvében kiosztotta speciális áldásait, s csak a gyarló halandók okai, ha e kedvezménynek kellő hasznát nem veszik.

A szép Olaszországnak jutott a narancs és czitrom áldása, melyekből hajókat raknak meg, s küldik a világ minden részébe, gyarapitván általuk a nemzet közvagyonát. Görög- és Spanyolország sultanin és malozsaszőlőjével világkereskedést üz. Páris környéke az őszi baraczkfa tenyészetében, London vidéke a szamócza ügyes mivelésében biztositott magának szép jövedelmet; mig nekünk a Kárpátok aljában s a Szerémség völgyeiben a szilvafa nemzeti kincscsé vált, mely aszalt szilvában, szilvaizben és szilvapálinkában e vidéknek bő jövedelmi forrást biztositott.

De a fátlanságáról hires Magyarország sem nélkülözi Pomona ez áldásait, mert a derék alföldi Kecskemét város már is szépen megindult s á r g a (kajszin) b a r a c z k k e r e s k e d é s é v e l ad példát és utmutatást az egész országnak.

Almával, körtével nehezen fognak bármikor is Magyarországon versenyre lépni Bozen vagy Merán vidékével; az őszi baraczk hazánkban kétes jövedelmü fa, a szilvafa csak az árnyas és harmatos völgyek lakója, de a sárga baraczkfa alföldünk kiváltságos megbecsülhetlen kincse, Pomona egyenes áldása; bátran és nagyitás nélkül azt lehet állitani, hogy a magyarországi sárga baraczk a legjobb a világon; szépsége, nagysága, zamatossága, ize és levessége páratlan, es most jól vigyázzunk: a sárga baraczkfa sehol sem diszlik jobban, mint épen édes hazánkban, s képezi ennélfogva Magyarországnak egyik eléggé meg nem becsülhető valóságos kincsét.

Sehol sem látni oly ép és egészséges sárga baraczkfákat, mint nálunk; s ha többen arról panaszkodnak, hogy sárga baraczkfái sokszor hirtelen elhalnak, mintha a guta megütötte volna őket, ne keressék azok a hibát a sárga baraczkfa átalános tarthatlanságában, hanem saját magukban, kik azt természetével kevésbbé megfelelőleg manduláb a vagy szilvába nemesitették.

A sárga baraczkfa, mely saját vadonczára, tehát sárgabaraczk magonczára nemesitve lőn, nem fog hirtelen elhalni azért, mert csak az szolgáltathatja neki azon bő, hatalmas gyökérzetet, melyre a sárga baraczkfának, mint természeténél fogva hosszu életü fának olyannyira szüksége van.

Ha tehát tartós sárga baraczk-fákra szert tenni akarunk, nemesitsük azokat saját magonczaikra, azaz: oly magonczokra, melyeket a vad, vagyis apró sárga baraczk magvaiból keleszttettünk, s akkor nem leend okunk attól tartanunk, hogy azok hirtelen és tenyészetük javában elszáradjanak.

A nemesitésre és szaporitásra érdemes sárga baraczkfák az Ananász, Ambrózia, Nanczy és Breda. A legnagyobbak és szebbek: Angumois és d'Auvergne.

Igaz ugyan, hogy ezek mind külföldi eredetüek, de az is igaz, hogy mindnyájan csak Magyarországon érik el tökélyök főfokát, és azért tartsa minden magyar földbirtokos hazafiui kötelességének, hogy fentebbi utasitások figyelembe vétele mellett birtokán sárga baraczkfáját, mint Magyarország legjövedelmezőbb gyümölcsfáját, kellőleg elszaporitsa, miszerint majdan magának oly jövedelmet biztositson, mint a minőt a derék kecskemétiek már máig is birnak.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLAH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Tudomásul.

A t. cz. közönséget szükségesnek látom arról értesiteni, hogy legközebb **Jakab, Heller és Lippman** urak üzletében ugy a boltok falait, — mint a boltbeli rakhelyeket, szóval, mindazt a mi a boltban látható, de még a czéget is én alulirott festettem; nehogy azonban a t. közönség azt gondolja, hogy az ajtót s ennek üvegjét is én festettem volna: nyilatkoztatnom kell, — hogy az nem az én müvem, hanem egy nagyváradi festő D i ó s s y nevüé, mely festés mübecsével távolról sem akarom képességemet emelni.

Goldstein E.

501 1—

Makk árverés.

F a r k a s a s z ó n — mely község a szatmári vasuti állomástól 5 mértföldre esik, s kövezett ut vezet hozzá — folyó évi **szeptember hó 17-kén** árverésen eladatik: egy 520 holdas tölgyes erdő idei makk termése, mely 400 darab sertés hizlalására van becsülve: ennek kikiáltási ára 1400 frt, — bánatpénz 200 frt.

Ettől 100 ölnyi távolságra egy, malmokat is hajtó patak által elválasztva, 360 holdas vegyes bikk-tölgy erdő idei termése, 200 darab sertés hizlalására becsülve, kikiáltási ár 700 frt, bánatpénz 100 frt.

Az árverés befejeztével vevő köteles a vételár felét azonnal, másik felét pedig 3 hónap mulva kifizetni. — Bővebb felvilágositást ad F a r k a s a s z ó n (utolsó posta E r d ő S z á d a) **Kállay Kornél.**

494 3—3

Szőllő önkéntes árverelése.

A széchényi kertben egy 1200 □ öl területü jó karban levő szőllő — számos termő gyümölcsfával, s több százra menő nemes oltványnyal — függő termésével, szüretelő edényekkel a helyszinén, folyó évi **szeptember hó 12-ik napján** délutáni 4 órakor el fog árvereltetni, — kedvező fizetési feltételek mellett, melyekre nézve előlegesen értekezhetni a tulajdonossal csapó- kisszappanosutczán 409. sz. alatt.

492 5—7

Ősz buza vetőmag

kitünő tiszta minőségben kapható a debreczeni czukorgyárban.

495 2—3

H I R D E T É S E K.

Arverési hirdetmény.

Miután a felső járási kisnyilas földekért a közelebb megtartott árverés alkalmával, azon indokból, mivel azoknak csak két évi haszonvételök adatott haszonbérben — 4000 frttal igértetett kevesebb, mint volt azoknak a legközelebbi két évi haszonbére: annálfogva azon földeknek bérleti ideje mind a bérlők, mind a házipénztár érdekéből öt évre kiterjesztetvén, azokra a tanács által ujabb árverés rendeltetett, és a végett határidőül a folyó 1874. **évi szeptember hó 17-ik** s szükség esetében annak következő napjai vannak a helyszinére kitüzve, — a feltételek a számvevő hivatalnál megtekinthetők lévén.

Kelt sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsának 1874-dik évi szept. 5 én tartott biz. üléséből.

Kiadta:

Farkas Ferencz,
aljegyző.

497 1—3

Pályázat.

Debreczen szabad kir. városnál a kiadói és utczatisztogatásra felügyelő állomások lemondás, illetőleg elhalálozás folytán üresedésbe jövén: felhivatnak mind azok, kik ezen állomások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket folyó hó 14-től 26 káig bezárólag a főispáni hivatalnál (városháza) nyujtsák be; a később benyujtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Debreczen szab. kir. város tanácsától 1874. szept. 7.

Farkas Ferencz,
aljegyző.

503 1—3

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a néhai **Nagy János örökösei**, mint tulajdonosok kérelme folytán a debreczeni 3013-dik számu tjkönyben bejegyzett s 3000 aftra becsült vargautczai 2228. számu ház, 3 hold 1300 négysz öl külső földével együtt folyó évi **októher hó 6-dik**, szükség esetére **november hó 6-d-k** napján, délutáni 3 órakor, a telekkönyvi irodában kiküldött bir. végrehajtó **Vetéssi Mihály** által megtartandó önkéntes árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10%-a, vagy is 800 frt az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

2. Az ingatlanok az első árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-dik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatnak.

3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számitva 1, 3, és 5 hónap alatt, az árverés napjától fogva 6% kamatával fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; — a bánatpénz az első részletbe tudatik.

4. Vevő a vett ingatlanoknak a leütéstől 14 nap mulva, birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

5. Vevő viseli az átiratási kincstári dijat, és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlanok bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. §. értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fognak adatni.

Egyszersmind azok, a kik a fentebbi ingatlanokra tulajdoni vagy másigényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket — ezen hirdetvény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — a fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874. évi aug. hó 28-ik napján tartott üléséből.

Zachariás Alajos,
jegyző.

502 1—3

Vadàszoknak!

A hatvanutczai dülőben **vadászati engedély** adatik ez idénre 1875. január hó 1-sőjéig személyenként 3 frt lefizetése mellett. Értekezhetni Szallár Ferencz urnál, mint utcza elnöknél.

499 2—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.